

Chaotische, introverte, advocaat (m) snelst opgebrand

BEELD: MARIA BROUWER

Of het ook voor accountants geldt blijft onbesproken, maar in de advocatuur lopen chaotische, introverte, mannen het hoogste risico op een burn-out. Dat blijkt uit het derde deel van het stressonderzoek *Stress en Persoonlijkheid* in die beroepsgroep, gepubliceerd op Advocatie.nl.

Extraverte advocaten hebben duidelijk minder last van stress dan introverte. Ook advocaten die zorgvuldig zijn in hun werk melden minder stressgerelateerde klachten. De onderzoekers benadrukken daarbij wel dat dit gaat om “de gezonde vorm van zorgvuldigheid”. Perfectionisme is juist wél een stressfactor. Ook ‘neuroticisme’ heeft een duidelijke relatie met stress en burn-out. Advocaten die hoog scoren op burn-out-risico's beschrijven zichzelf vaak als “tobberig, onzeker en zorgelijk”. Mannen rapporteren iets meer stress dan vrouwen. Naarmate de leeftijd vordert nemen stress- en burn-out-klachten af.

Opvallend is dat het aantal burn-out-gevallen iets hoger is bij de grote advocatenkantoren (14,5 procent). Daarna volgen de kantoren met zes tot twintig advocaten (dertien procent) en die met twintig tot zestig advocaten (acht procent).

Accountant.nl

Dagelijks nieuws op Accountant.nl

Voor al het dagelijkse actuele nieuws is er sinds 1 oktober 2007 www.accountant.nl. Tevens bestaat daar de mogelijkheid zich aan te melden voor een wekelijkse nieuwsbrief met de belangrijkste berichten, inclusief persoonlijke voorkeur voor specifieke onderwerpen. Van veel nieuwsberichten in ‘de Accountant’ zijn uitgebreide versies met aanvullende bronnen of extra informatie beschikbaar op www.accountant.nl.

‘Ik hou niet van douchen; ik doe dat alleen incidenteel.’

Historicus Maarten van Rossem over zijn ‘groene’ gedrag, in de Volkskrant

‘Het jaar 2006 verslagen’

BEELD: MARIA BROUWER

Op 17 januari 2008 is het eerste exemplaar van de NIVRA-publicatie *Het jaar 2006 verslagen* overhandigd aan Gerrit Zalm, oud-minister van Financiën en nu onder meer voorzitter van de toezichthouder op de International Accounting Standards Board (IASB). Uit dit jaarlijkse onderzoek naar de verslaggeving van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen blijkt onder meer dat de presentatie van jaarcijfers in persberichten steeds vaker afwijkt van die in het officiële jaarverslag, onder meer door het mogelijk verwarrende gebruik van alternatieve prestatie-indicatoren.

In andere hoofdstukken wordt onder meer gewezen op interpretatieverschillen en variaties bij toelichtingen op IFRS-jaarcijfers. Tevens is de verslaggeving van middelgrote ondernemingen bestudeerd. Daarbij is een vrij groot aantal tekortkomingen geconstateerd. Zo mist in driekwart van de gevallen een kasstroomoverzicht (zie pagina 20).

Ter gelegenheid van de presentatie van de bundel vond in Amsterdam een zeer goed bezochte rondetafel-discussie plaats over de reikwijdte van IFRS-standaarden. Gerrit Zalm vroeg zich onder meer af of de huidige “pseudo-wetgevingsprocedure” waarbij het Europees Parlement de IASB-standaarden moet goedkeuren, wel gehandhaafd moet worden (zie ook interview op pagina 28).

Het jaar 2006 verslagen is te bestellen via www.nivra.nl/index.asp?/Nieuws/20080117_NIVRA_presenteert_jaar_verslagen_2006.htm.

Agenda

27 februari 2008

Op woensdag 27 februari 2008 vindt het **Middelgrote Accountantskantoren Symposium** van studievereniging Pro Memorie plaats. Thema: Kwaliteit. Informatie: symposium@pro-memorie.com.

23-25 april 2008

Op 23 tot en met 25 april 2008 wordt het 31ste **Congres European Accounting Association** gehouden te Rotterdam. Informatie: info@eaa2008.org.

5-8 mei 2008

Op 5 tot en met 8 mei 2008 vindt het **17th International XBRL Conference and Netherlands Taxonomy Event 2008** plaats in Eindhoven. Werktitel: ‘XBRL in action’.

VERA

Voor informatie over VERA-seminars zie de VERA-pagina elders in dit blad of surf naar www.nivra.nl/vera.

Air France-KLM en KPN schrappen beursnotering VS

Air France-KLM heeft medio januari 2008 aangekondigd de notering aan de New York Stock Exchange te zullen beëindigen. In 2007 vond meer dan 95 procent van de handel in de aandelen van de luchtvaartmaatschappij plaats in Parijs. Het bedrijf vindt dat de geringe handel in de Verenigde Staten de kosten voor de notering niet meer rechtvaardigen. Eerder kondigde KPN om dezelfde reden aan de beurs in New York de rug toe te keren. Woordvoerder Marinus Potman vertelde toen in *het Financieele Dagblad* dat de handel in KPN-aandelen “voor 99

procent plaatsvindt in Amsterdam. Bijna niemand maakt gebruik van de andere noteringen”. En cfo Marcel Smits van KPN benadrukte dat de beslissing met de Sarbanes-Oxley Act niets te maken heeft. Die uitspraken wijken af van de vaak gehoorde opvatting dat SOx de oorzaak is van het relatief teruglopende aantal beursintroductions in de VS en het toenemend aantal *delistings* daar. In ‘de Accountant’ is al meermalen aandacht besteed aan deze ‘SOx-mythe’ (zie onder meer ‘de Accountant’ januari 2008, pagina 60).

BEELD: MARIA BROUWER

Gerrit Zalm niet langer adviseur PwC

Gerrit Zalm heeft zijn rol als adviseur bij PricewaterhouseCoopers beëindigd (zie pagina 28). Reden is de uitbreiding van zijn werkzaamheden bij DSB. Zijn PwC-adviseurschap zou daarbij "wat al te veel van het goede zijn". Sinds 1 juli 2007 was de oud-minister van Financiën bij PwC parttime *consultant to the firm*.

Vrijwel tegelijkertijd aanvaardde hij destijds voor twee dagen per week een functie als *chief economist* bij de DSB Bank. Nadat de chief financial officer (cfo) van die bank, Jaap van Dijk, aankondigde de bank te gaan verlaten, werd Zalm op 8 december 2007 benoemd tot diens interim opvolger. Op 21 december 2007 maakte de bank bekend dat hij de functie blijft bekleden.

Naast cfo bij DSB is Gerrit Zalm nog adviseur bij het private equity fund Permira en voorzitter van de International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF).

Paul Dinkgreve nieuwe voorzitter SRA

Paul Dinkgreve is gekozen tot voorzitter van de organisatie van middelgrote accountantskantoren SRA. Hij volgt scheidend voorzitter Jan Los op. Dinkgreve is partner bij Jan© Accountants en Belastingadviseurs en is al jaren nauw verbonden met SRA (in de periode 1996-1997 als voorzitter). Dinkgreve is verder onder meer lid van de NIVRA Platformcommissie MKB. Dit jaar nam hij deel aan de Commissie Regelgeving van NIVRA en NOvAA (commissie 'Verdiessen').

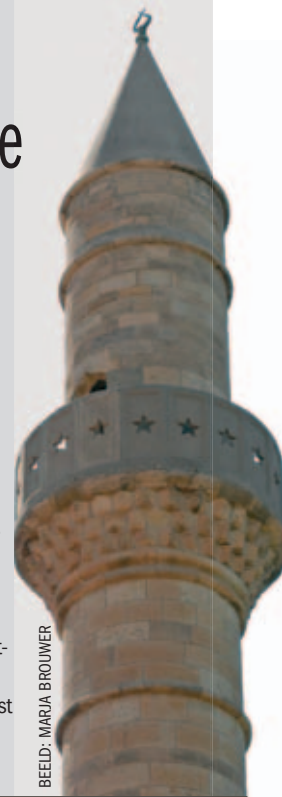
'Het accountantsberoep bevindt zich nog in zijn Middeleeuwen; de Verlichting moet nog komen.'

Hans Blokdijk op Accountant.nl (reactie op column Gert Smit 'Turbulente tijden')

Islamitische opleidingskwalificatie in Engeland

Het Engelse instituut CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) heeft in december 2007 een opleiding in islamitische financieringen gelanceerd. De opleiding komt tegemoet aan de vraag naar specialisten met kennis van islamitisch bankieren en financieringsmogelijkheden. De markt op dit terrein groeit snel.

Volgens directeur educatie Robert Jelly van CIMA is het nieuwe opleidingstraject, afhankelijk van kennis en ervaring, te voltooien in twee tot zes maanden. De nieuwe kwalificatie is er op gericht om werknemers in de financiële centra wereldwijd nieuwe financiële producten te laten ontwikkelen die beantwoorden aan de specifieke islamitische eisen. Een belangrijk element is het verbod op rente. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook gericht gekeken naar de duurzaamheid van producten en bedrijven.

BEELD: MARIA BROUWER

PwC grootste wereldwijd

PricewaterhouseCoopers is wereldwijd het grootste accountantskantoor, met een omzet van 25,2 miljard dollar. Op de volgende drie plaatsen staan de andere big four-kantoren. Daarmee is 69 procent van de wereldwijde accountancymarkt in handen van deze top vier.

Dit blijkt uit onderzoek van *International Accounting Bulletin*. Het gat tussen het topkwartet en de zogenoemde *mid tier*-kantoren is nog steeds zeer groot. BDO International volgt met 4,7 miljard op ruime afstand van KPMG (19,8 miljard). De voorzitters van BDO International en Grant Thornton International spreken echter de verwachting uit in het komend jaar de concurrentie met de big four succesvol aan te kunnen gaan.

Top 10 kantoren wereldwijd (omzet 2007, in miljarden dollars)	omzet
PricewaterhouseCoopers	25,2
Deloitte	23,1
Ernst & Young	21,1
KPMG	19,8
BDO International1	4,7
Grant Thornton International	3,5
RSM International	3,0
Praxity2	2,8
Horwath International	2,5
Baker Tilly International	2,5

1 Inclusief *member firms* en exclusive members of *member firms'* alliance programs.

2 Inclusief 874 miljoen dollar van Mazars Group.

Mondiale trends in accountantsonderwijs

In december 2007 is een vervolgstudie gepubliceerd over de internationale ontwikkelingen in de opleidingen van accountants en auditors. De publicatie (GAE 2007, *Trends in Global Accounting Education*) is mogelijk gemaakt door het NIVRA in samenwerking met het Institute of Chartered Accountants of Scotland (ICAS) en de Scottish Chartered Accountants Trust for Education (SCATE).

Het onderzoek laat zien dat wereldwijd de opleidingen van accountants en auditors snel veranderen. Bovendien is er duidelijk sprake van convergentie en worden de IFAC International Education Standards steeds meer beschouwd als richtinggevend. Ook is er een snelle ontwikkeling tussen landen en beroepsorganisaties op het gebied van de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties. Dit is van groot belang voor het bevorderen van internationale mobiliteit en samenwerking.

Het rapport is voorbereid door het Center for Global Accounting Education and Research, een samenwerking tussen Universiteit Leiden en DePaul University (Chicago, USA). Een international team van onderzoekers heeft aan de publicatie meegewerkt. Gert Karremans was verantwoordelijk voor het ondersteunend onderzoek.

Het rapport kan worden gedownload op de NIVRA-website (www.nivra.nl).

NYP Publicatieprijs 2008: geef je visie op assurance in de 21ste eeuw

Voor de derde keer organiseert NIVRA Young Professionals de NYP Publicatieprijs; een essayprijs die jonge professionals aanmoedigt hun opinie te formuleren rond een actueel thema.

De opdracht voor 2008 luidt: geef je visie op assurance in de 21ste eeuw in een essay van circa drieduizend woorden. Uitgangspunten daarbij zijn originaliteit, visie en kracht van argumentatie.

In het najaar van 2007 is het boek 'Assurance voor de 21ste eeuw' verschenen, een bundel ter gelegenheid van het gelijknamige congres in de zomer van 2007. Lezenswaardig, maar gebaseerd op een congres waar vooral een oudere generatie beroepsgeenoten hun visie gaven op dit thema. Nu is de beurt aan de generatie die het grootste deel van deze eeuw zelf nog kan meemaken! Uiteraard kan het boek wel als inspiratiebron worden gebruikt.

De jury van de NYP Publicatieprijs hoopt op een groot aantal lezenswaardige inzendingen. Van de inzendingen worden maximaal vijf essays genomineerd. De winnaar ontvangt een geldbedrag van € 5.000, genoeg voor een flinke vakantie! Deelname is voorbehouden aan studenten accountancy en registeraccountants die niet langer dan vijf jaar zijn ingeschreven.

De uitslag wordt bekend gemaakt tijdens de Accountantsdag 2008, eind november 2008. Genomineerde essays worden gepubliceerd op de website van het NIVRA Young Professionals-programma, de winnende inzending wordt tevens gepubliceerd in 'de Accountant'. Inzendingen dienen uiterlijk 15 september 2008 binnen te zijn bij het secretariaat van het NIVRA Young Professionals-programma, bij voorkeur via e-mail (youngprofs@nivra.nl).

'Als domheid niet mag, bereikt een goed idee me ook nooit.'

Philip Houben (ceo Wavin) in *Management Scope*, januari 2008

Kredietcrisis ingewikkeld?

Het lijkt complex, die kredietcrisis, maar in de kern is het vrij simpel. In de rubriek Lekker Werken op Accountant.nl zijn twee instructieve en vermakelijke filmpjes over het onderwerp te zien, onder titel 'Kredietcrisis ingewikkeld?'. Het gaat om twee interviews met een Britse investment banker, vertolkt door het in Engeland vermaarde duo John Fortune en John Bird.

Ondernemingskamer haalt bakzeil in zaak Spyker

Op 28 december 2007 heeft de Ondernemingskamer de Autoriteit Financiële Markten (AFM) in het ongelijk gesteld in de jaarrekeningprocedure tegen Spyker Cars. De AFM had onder meer verzocht de vaststelling van de jaarrekening 2006 te vernietigen en een nieuwe jaarrekening vast te stellen. De huidige jaarrekening zou onvolkomenheden bevatten op het punt van de waardering van het Formule 1-team en de verwerking van een belastinglatentie. De Ondernemingskamer heeft alle AFM-verzoeken afgewezen.

Hendrik-Jan Biemond van Allen & Overy, advocaat voor Spyker, noemde de uitspraak in *het Financieele Dagblad* "niet echt verrassend, eerder een bevestiging van het Nederlands jaarrekeningrecht".

Voor de AFM is de uitspraak pijnlijk, omdat dit de eerste openbare testcase was sinds de per januari 2006 verkregen bevoegdheden in het kader van de Wet toezicht financiële verslaggeving.

Hoogleraar forensische accountancy Marcel Pheijffer noemt de uitspraak in zijn weblog op Accountant.nl "verplichte kost voor studenten accountancy en voor accountants die ondernemingen controleren die onder de werkingsfeer van deze wet vallen".

De volledige uitspraak is te vinden op www.rechtspraak.nl (zoekcode LJN BC1057).

'Lijken uit kast' bij failliet 4iTrust

Forensisch accountant René ter Haar onderhandelt met de curator van het failliete 4iTrust over een doorstart van het failliete forensisch accountantskantoor 4iTrust. Volgens curator R.G. Snouckaert van Schauburg is de doorstart "al op een haar na rond". De rechter sprak op 20 december 2007 het faillissement uit van het bureau, dat sinds de oprichting in 2004 spraakmakend is geweest. Zo trok 4iTrust Jan Joling aan als algemeen directeur. Hij kwam van Deloitte, maar hield het in april 2006 voor gezien. En hij was niet de enige vertrekker. 'de Accountant' berichtte in mei 2007 al over het grote personeelsverloop en de managementproblemen bij 4iTrust.

Het is nog niet duidelijk of de naam 4iTrust gehandhaafd blijft. Evenmin is duidelijk in hoeverre grootaandeelhouder Nina Brink de banden met het eventuele '4iTrust II' verbreekt. Ter Haar wil er nu geen uitspraken over doen. Snouckaert van Schauburg: "Ik heb geen contact gehad met mevrouw Brink."

Carlos Neves Cordeiro, de laatste directeur, is niet voor commentaar bereikbaar. Hij is niet betrokken bij de doorstart. Volgens René ter Haar is de ondergang van het kantoor mede te wijten aan teruglopende opdrachten. Verder zijn er volgens hem na de vele bestuurswisselingen "lijken uit de kast" gevallen. Meer wil hij er niet over zeggen. Curator Snouckaert van Schauburg heeft nog geen zicht op de oorzaken van het faillissement en weet ook nog niet of er sprake is van onbehoorlijk bestuur. "Het is nog te vroeg om daarover een oordeel te geven."

Amerikaanse accountants minder aansprakelijk tegenover beleggers

Beleggers kunnen geen schade claimen bij klanten en leveranciers als die hebben samengespannen met een frauderende onderneming. Dat heeft het Amerikaanse Hooggerechtshof bepaald. Het Supreme Court beperkt hiermee ook de aansprakelijkheid van accountantskantoren, financiële adviseurs en investeringsbanken. Volgens Arnold Croiset van Uchelen van advocatenkantoor Allen & Overy gaat de uitspraak echter niet zover dat accountants voortaan gevrijwaard zijn van beleggersclaims. 'Accountants en adviseurs gaan alleen vrijuit voor zover de beleggers niet zijn afgegaan op hun adviezen of verklaringen.'

Als de accountant ten onrechte een goedkeurende verklaring heeft afgegeven en de beleggers vertrouwend op die verklaring hebben geïnvesteerd in de onderneming kunnen de beleggers de accountant nog wel degelijk aansprakelijk stellen. Volgens Croiset van Uchelen is de uitspraak zo toegesneden op de Amerikaanse effectenwetgeving (de zogenoemde Rule 10b-5) dat er maar weinig invloed van uitgaat op het Europese en Nederlandse aansprakelijkheidsrecht.

De advocaat wijst op de uitspraken van het gerechtshof Amsterdam over de claims van beleggers in de zaak-World Online en de uitspraak van de Hoge Raad over verzekeraar Vie d'Or.

In de World Online-zaak zei het hof dat banken een zorgplicht hebben om te voorkomen dat beleggers op het verkeerde been worden gezet door een uitspraak (van Nina Brink) in de media. De banken moeten het beeld dat door een merkwaardige uitspraak ontstaat rechtzetten. Of de Hoge Raad het hiermee eens is moet overigens nog blijken.

In de zaak over de ondergang van Vie d'Or heeft het Haagse gerechtshof geoordeeld dat Deloitte onrechtmatig heeft gehandeld tegenover de polishouders, omdat de accountant heeft nagelaten de raad van commissarissen adequaat te waarschuwen over een aantal zaken.

In beide gevallen werd in Nederland dus - anders dan volgens de Amerikaanse uitspraak het geval zou zijn - aansprakelijkheid aangenomen van partijen die betrokken zijn bij de onderneming, terwijl die aansprakelijk niet is gebaseerd op het vertrouwen dat beleggers (of polishouders) zouden hebben gehad in de mededelingen die deze partijen hebben gedaan.

Arabieren en Aziaten in bankzaken

Zakenbanken als Citigroup en Merrill Lynch halen de afgelopen weken de pers met twee zaken. Allereerst de recordafboekingen op complexe financiële producten in verband met de kredietcrisis. En ten tweede de belangen die zogenoemde *sovereign wealth funds* (staatsfondsen) uit Azië en het Midden-Oosten in diverse westerse banken namen. Enerzijds een welkome financiële steun, anderzijds aanleiding tot zorgen in politieke kring. Hier een overzicht van waar het in concreto over gaat.

Herkomst steun aan banken

Bank	Injectie (in miljarden dollars)	Herkomst investeerder	Belang (in %)
Citigroup	6,8	Singoapore	3,7
	7,7	onder meer Koeweit, Saudi-Arabië	nb
	7,5	Abu Dhabi	4,9
Merrill Lynch	6,6	Zuid-Korea, Koeweit, Japan	nb
	4,4	Singapore	9,4
	1,2	VS	2,6
UBS	9,7	Singapore	10
	1,8	Midden-Oosten (anonieme investeerder)	2
Morgan Stanley	5,0	China	9,9
Barclays	3,0	China	3,1
	2,0	Singapore	2,1
Canadian Imperial	2,7	onder meer China	nb
Fortis	1,8	China (Ping An)	4,2
Bear Stearns	1,0	China	6

BRON: DE VOLKSKRANT / BLOOMBERG

'Vrouwen vaker bezig met privé zaken op werk'

Vrouwen besteden vijf keer zoveel tijd aan privé zaken op het werk als mannen. Dat blijkt uit onderzoek van Ernst & Young. Het privé bellen, mailen en internetten op kantoor neemt, na jaren van afname, nu weer fors toe. Vorig jaar besteedden werknemers nog 3,9 uur per week aan 'oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen', inmiddels is dat 4,9 uur. Het compenserende zakelijk mailen en surfen in privé tijd, bleef daarentegen gelijk.

Met name privé surfen is populair. Van de 4,9 uur gaat daar per week 2,2 uur aan op. Aan privé e-mailen en telefoneren respectievelijk 1,8 en 1,1 uur. Met name vrouwen en werknemers onder de 35 jaar zijn verwoede privé werkers. Medewerkers jonger dan 35 jaar besteden drie keer zoveel tijd aan privésurfen en dergelijke dan hun oudere collega's, wat neerkomt op ruim vier uur.

"Het lijkt wel of nu de arbeidsmarkt weer groeiende is mensen zich meer wangedrag op de werkvloer permitteren", oppert Jacob Verschuur, directeur ICT Leadership van Ernst & Young. "Bij een bedrijf van honderd mensen, komt dit per maand neer op duizend uur arbeidsproductiviteitsverlies. Dit is geen kinderspel meer, maar een serieus probleem dat direct moet worden aangepakt."

BEELD: MARIA BROUWER

Personalía ...

Roland van Hecke (39) is per 1 januari 2008 benoemd tot partner-aandeelhouder van BDO CampsObers Accountants & Adviseurs.

Chris Nannen (62) neemt per 1 januari 2008 afscheid als venoot van HLB Nannen Accountants & Belastingadviseurs. Zijn vader richtte het kantoor 65 jaar geleden op. Chris Nannen trad in 1971 in dienst bij het kantoor en was sinds 1974 venoot.

Peter den Hertog (43) is per 1 januari 2008 benoemd tot partner van Arenthals Grant Thornton. **Boudewijn Tinge** (41) en **André Heuvelman** (34) zijn benoemd tot directeur. Arenthals Grant Thornton telt nu in totaal 51 partners.

Per 1 januari 2008 treedt **Andrea van der Giezen** (34) toe als partner van JAN@ Accountants & Belastingadviseurs.

De vennoten **Ad Verhulst** (54) en S. Vromans van Verhulst & Vromans Accountants, zijn na een fusie per 1 januari 2008 als partner verbonden aan HLB Van Daal & Partners.

Hans Vermeule (41) is per 1 januari 2008 als partner toegetroten tot DRV Accountants en belastingadviseurs. **Frans Jansen** (53) en **Jan Poppelaars** (57) traden per diezelfde datum uit.

Krijn Leentfaar (53) is benoemd tot hoofd van het per 1 januari 2008 opgerichte DRV Bureau Vaktechniek.

'Subprime' Amerikaans woord van 2007

Taalkundigen van de American Dialect Society hebben *subprime* verkozen tot woord van het jaar 2007. Bankiers gebruikten de term (letterlijk: 'minder dan ideaal') al langer om riskante leningen aan te duiden, maar door de kredietcrisis raakte de term in zwang in het algemene taalgebruik. De belangrijkste concurrerende woorden waren *facebook* (een netwerkwebsite), *water-boarding* (ondervragingsmethode met schijnverdrinking) en *Googlegänger* ('naamdubbelganger' die opduikt na een Google-zoekactie op eigen naam). Of we er cultuursociologische betekenis aan moeten hechten is niet duidelijk, maar Nederlandse taalliefhebbers kozen in december 2007 heel andere winnaars. 'Bokitoproof' werd het woord van 2007, met op twee tot en met vijf respectievelijk 'comadrinken', 'klimaatneutraal', 'slurptaks' en 'lokhomo'.

Man krijgt duurdere lease-auto

Mannen verdienen nog steeds meer dan vrouwen. Maar ze genieten ook nog eens een duurdere auto van de zaak én een hogere bonus. Dit blijkt althans uit een beloningstest onder ruim elfduizend deelnemers op website *MijnMarktwaarde.nl*. De salarisverschillen zijn het grootst in sales-gerelateerde functies. De betrouwbaarheid van de resultaten lijkt echter wat wankel. De onderzoekers zelf merken al op dat "een verklaring voor deze verschillen kan liggen in het aantal leidinggevende functies. Van de mannen geeft 34 procent aan een leidinggevende functie te hebben, tegen 23 procent van de vrouwen". Ook het aantal parttimers speelt waarschijnlijk mee: drie procent van de mannelijke respondenten, veertien procent van de vrouwen.

Wij beperken ons hier daarom maar even tot de automobielen. De gemiddelde cataloguswaarde van de 'mannelijke' lease-auto blijkt € 30.068, genoeg voor een VW Passat of Renault Mégane. Vrouwen moeten het doen met € 26.256 en kiezen voor een VW Golf of een Peugeot 206.

BEELD: NADIA GONZÁLEZ

Meest gereden (lease-)auto van de zaak	
Man	Vrouw
1. Renault Mégane	1. VW Golf
2. VW Passat	2. Peugeot 307
3. Peugeot 307	3. Peugeot 206
4. VW Golf	4. VW Polo
5. Ford Focus	5. Ford Focus

'Dat er in Nederland veel vrijheid bestaat om het aantal gewerkte uren te kiezen (en Nederland dus wereldkampioen deeltijdwerk is), is geen zwak, maar een sterk punt.'

Economisch columnist Frank Kalshoven in de Volkskrant, 12 januari 2008

... en Zaken

Accon avm neemt **A&A Accountants en Adviseurs** over. In 2006 nam AccoN Groep AVM over en in 2007 de Noordelijke Accountantsunie. De nieuwe combinatie is de nummer zes op de markt, met 54 vestigingen, 1.600 medewerkers en een jaaromzet van € 120 miljoen.

Bluestone accountants & belastingadviseurs in Eindhoven is toegetreden tot het wereldwijde netwerk **AGN International**. AGN telt 210 leden, in 86 landen.

Meeuwse Ten Hoopen heeft per 1 januari 2008 **Boymans Storm accountants en belastingadviseurs** (twee vestigingen) overgenomen. Daarmee telt het kantoor nu veertien vestigingen en ruim vijfhonderd medewerkers. Boymans Storm ontstond in 2006 uit een fusie van Boymans & Partners en Schneider Storm.

Verhulst & Vromans Accountants heeft zich per 1 januari 2008 aangesloten bij **HLB Van Daal & Partners**.

deGroot accountants & adviseurs en **Avant Accountants** zijn per 1 januari 2008 gefuseerd en gaan verder onder de naam Avant Accountants. Het kantoor telt 46 medewerkers, onder wie één registeraccountant.

FoedererDFK Accountants & Consultants heeft per 1 januari 2008 **Peek Accountants & Belastingadviseurs** uit Veldhoven overgenomen. Een deel van het personeel gaat naar FoedererDFK in Bladel, de anderen naar Eindhoven.

Vrouwen, winst en McKinsey

Nadat jarenlang uitsluitend het *Catalyst*-onderzoek uit 2004 (en sinds kort 2007) werd aangehaald om de *business case* van 'meer vrouwen in de top' te ondersteunen, ligt er nu ook het McKinsey-rapport *Women matter*. De *diversity*-lobby omarmt de 'harde' bewijzen dat bedrijven met vrouwen aan de top het financieel beter doen. "Gemiddeld een 48 procent hogere EBIT", jubelde *power-feministe* Heleen Mees in *NRC Handelsblad*.

Maar - nog even los van de vraag naar oorzaak en gevolg - hoe hard is dat cijfer werkelijk? En hoe degelijk het onderzoek?

McKinsey bekeek twee soorten bedrijfsprestaties. Allereerst *organizational excellence*. Uit werknemer enquêtes bij 101 bedrijven blijkt dat bedrijven met meer vrouwen in de top beter functioneren dan andere. Maar vreemd genoeg geldt dit pas bij minimaal drie vrouwen in een tienkoppig team. Twee maken nog geen verschil.

De onzekerheid wordt nog vergroot door de smalle kwantitatieve basis. De conclusie is namelijk uitsluitend gebaseerd op vergelijking van de scores van de 45 geheel topvrouwloze bedrijven met die van de dertien (!) bedrijven met drie of meer vrouwen in de top. De 43 bedrijven met een of twee topvrouwen blijven geheel buiten beeld. Vreemd. Nog zorgelijker wordt het door het rekenen met gemiddelden. *Gemiddeld* deden die dertien het (iets) beter. Maar gemiddelden kunnen de werkelijkheid sterk vertekenen. Waarom presenteert McKinsey niet een inzichtelijke 'puntenwolk', met op de x-as het aantal vrouwen en op de y-as de prestatiescores? Of zijn we nu te argwanend?

Dan de *financiële performance*. Daartoe selecteerden de onderzoekers de 89 'vrouwelijkste' Europese beursfondsen. Waarom niet 75, of honderd? Verstoorden de nummers 90 tot en met 100 wellicht de gewenste conclusies? We slikken dit wantrouwen even weg. De 89 bedrijven presteerden beter dan hun sectorgemiddelde, zowel in *return on equity* (+10%), aandelenkoersontwikkeling (x1,7) als operationeel resultaat EBIT: de niet toevallig gekozen +48% van Heleen Mees. Een mooi cijfer inderdaad.

Maar het gaat hier dus andermaal over gemiddelden. Het rapport vermeldt niet hoeveel sectoren zijn onderscheiden, maar stel dat het er tien zijn, met per sector pakweg negen vrouwvriendelijke bedrijven. Stel, de gemiddelde sectorwinst is 100. En stel dat van de negen vrouwvriendelijke bedrijven boeken er zeven een winst boeken van 98 (beneden het sectorgemiddelde dus) en twee van 152. Dat maakt gemiddeld 110, ruim meer dan het sectorgemiddelde. Maar wat zegt dit? Dus alweer: waarom geen inzichtelijke puntenwolkjes?

Dit nog afgezien van de vraag of je met zulke kleine aantallen over een periode van slechts drie jaar wel serieuze conclusies kunt trekken - wetend hoezeer aandelenkoersen en winstcijfers kunnen fluctueren.

Hier is maar één echt harde conclusie mogelijk: de conclusies van McKinsey zijn op zijn best flinterdun.

TEKST NART WIELAARD & TOM NIEROP

SPOOKCIJFER

Accountant.nl

Voor eerdere Spookcijfers, reacties of suggesties zie Accountant.nl (Spookcijfer).